

О.М. Муравйова, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

Н.А. Скриннік, канд. філол. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЯК ОСНОВА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Зміни, що відбулися в житті українського суспільства за останні десятиліття, впливають на професійне спрямування молоді. Підготовка фахівця в галузі економіки повинна показувати його компетентність, мобільність і створювати основи для повноцінного розвитку особистості. Тому в оновлених умовах університети повинні створювати перспективи для того, щоб їх випускники стали більш самостійними, здатними до будь-яких змін.

Однією з проблем на цьому шляху є відсутність у студента уявлень про свою майбутню спеціальність та про відповідність своїх індивідуальних якостей її вимогам. А недосконалість навчально-виховного процесу призводить до того, що вирішення цього питання для студента затягується на довгі роки. Молода людина не може адекватно оцінити свої можливості, що негативно впливає на якість її навчання.

Здібності та пізнавальний інтерес студентів формують професійні мотиви, тобто сукупність факторів і процесів, відображених у свідомості, які спонукають і скеровують до опанування та вдосконалення майбутньої професійної діяльності.

Для того, щоб усунути суперечності між теорією і практикою, на заняттях з іноземної мови доцільно застосовувати особливі педагогічні прийоми та методики, які підвищують інтерес до міждисциплінарного змісту навчання. Наприклад, вивчення будь-якої граматичної теми обов'язково поєднується з темою професійного характеру. При цьому студентам пропонується самим зробити висновок або своє маленьке відкриття.

На кожному етапі навчання застосовуються рефлексія та самоаналіз, завдяки чому контролюється ступінь сприйняття матеріалу, коригується індивідуальний рівень його складності, розвиваються комунікативні якості і формуються загальні компетенції.

Між студентами та викладачем ведеться постійний полілог іноземною мовою, зрозумілий і цікавий для усіх його учасників. Це робить предмет обговорення близьким і «своїм». Аналіз та корекція

матеріалу для подальшого вивчення відбувається без втрати рівня науковості, але за допомогою структуризації предмета для більш легкого засвоєння.

Наповнюваність іншомовних компетенцій різним набором знань, умінь, навичок і досвіду іншомовної діяльності дозволяє проектувати варіативні ряди компетенцій, що відповідають пізнавальним потребам студентів, рівню сформованості іншомовної комунікативної спроможності. Орієнтиром розвитку іншомовних навичок і вмінь виступають завдання іноземною мовою, які вибудовуються відповідно до професійних стандартів.

Відомий зарубіжний науковець С. Крашен робить висновок, що мову неможливо опанувати через вивчення граматики, запам'ятовування словника, говоріння та письмо. Вільне спілкування, прийнятний стиль письма, точна граMATика та великий словниковий запас – це результат оволодіння мовою через «comprehensible input» (CI), або «зрозумілий вхідний матеріал», організований у великих кількостях.

«Іноземної мови не можна навчити. Її можна тільки навчитися!» – це один з девізів особистісно-орієнтованого підходу, який реалізується в практиці викладання іноземної мови. Ефективність навчання іноземної мови в умовах зміненої парадигми залежить від професійної спрямованості змісту навчального матеріалу і від методів роботи з ним. Навчити творчо користуватися мовою можна тільки в ході активного спілкування і взаємодії студентів. Тому способи навчання, спрямовані в першу чергу на засвоєння системи мови, повинні бути замінені новими, інтерактивними формами, які об'єднують суб'єктів навчального процесу та надають процесу навчання діяльнісний характер.

Для створення атмосфери співпраці студенти можуть брати участь у проектній роботі під керівництвом викладача – тим самим у них з'являється можливість вивчати механізми, що забезпечують саморозвиток і самовдосконалення своєї особистості. Студенти, свідомо вибрали свою майбутню професію, а отже, вони з самого початку повинні мати уявлення про те, що таке навчальний план і навчальна програма, щоб вносити корективи в індивідуальний план своєї роботи в період навчання.

Таким чином, для підготовки висококваліфікованих фахівців економічного напрямку слід більше уваги приділяти практичній діяльності студентів, орієнтувати їх на прояв активної позиції під час вирішення навчальних проблем, які стосуються обраної ними спеціальності.